

[Statsministeren]

de alt for høje niveau eller endog blev forøget, eller hvis den ene stormagt opbyggede et rumforsvar, medens den anden foretog en fordobling eller tredobling af sine nuværende atomvåbenarsenaler, så var det ikke nogen god udvikling, bestemt ikke. Derfor deler jeg bekymringen for, at mulighederne for rumforsvar kan føre til en oprustning, som er farlig, men som for resten også er ganske urimelig og uacceptabelt kostbar.

Det drejer sig vel om at nå frem til en aftale om, at begge stormagter giver afkald på forskning eller i alt fald forskning i store dimensioner, og at begge stormagter i stedet tager fat på reduktion af de nuværende atomvåbenlagre og søger at opbygge kontrolsystemer, selv om det utvivlsomt er teknisk vanskeligt.

Enhver af stormagterne vil efter min opfattelse kunne føle berettiget ængstelse ved og drage konsekvenser af strategisk og anden militær karakter af, at den anden måtte ikke blot forske, men også planlægge deployering af rumforsvar. Enhver af de to stormagter vil have anledning til at drage vidtgående og måske uoverskuelige konsekvenser af, at den anden er i stand til at anlægge et rumforsvar. Det skal man se i øjnene. Jeg siger det også for at give udtryk for, at det er vores opgave ikke blot at søge at analysere den ene stormagts, USAs, situation og motiver og ængstelse, men også den andens, Sovjetunionens. Enhver tendens i retning af, at den ene stormagt både på kort og på lang sigt blev den anden totalt overlegen, ville i sig selv eftermin opfattelse rumme et faremoment. Det skal man være opmærksom på.

Derfor er det et dybt alvorligt perspektiv, vi taler om her og nu, men nok også, når vi må vende tilbage til det i de næste 5, 10, 15 eller 20 år, for jeg tror, at dette tema, SDI, vil komme til at forfølge os i mange, mange år endnu. Det er ikke en sag, vi eller andre kan afklare definitivt og positivt på en studs.

Jeg mener, at vi skal lægge mærke til den norske holdning. Det, jeg tænker på, er, at den norske regering til stortinget for nylig gav en erklæring om SDI-perspektiverne. Heri hedder det, at Norge ikke har fundet at kunne råde USA fra at foretage forskningsaktivitet vedrørende rumvåbenteknologi i lyset af den sovjetiske virksomhed, som finder sted på området. Men man følger til, at fra norsk side er det forudsat, at denne

forskning ikke må få et omfang, som kan berettigede forestillinger om, at USA søger at skaffe sig strategisk overlegenhed.

Jeg nævner denne betragtning, fordi regeringen gerne her i folkettingen vil have anledning til at slutte sig til den. Jeg mener, at det er en sund og klog betragtning.

Ellers vil jeg gerne understrege, at regeringen ligesom mange ordførere har den opfattelse, at det er afgørende, at vi arbejder for at undgå et våbenkapløb i rummet, og vi må i den sammenhæng naturligvis være på vagt over for forsknings- eller udviklingsprogrammer på rumvåbenområdet, som vil kunne lede til et sådant kapløb. Der er grund til at frygte – derfor må vi være vågne – at en udvikling af nye strategiske forsvarsystemer vil kunne lede til et rustningskapløb om nye offensive systemer, som så igen skal kunne neutralisere de defensive. Det er også et led i tænkningen, når vi ser 10–20 år ud i fremtiden.

Derfor må vi holde fast i, at ABM-aftalen må respekteres, så der ikke sker en udvikling, der fører til afprøvning eller udplacering af forsvarsystemer i rummet. Derfor mener jeg, det er tilfredsstillende, at respekten for ABM-aftalen også har fundet udtryk i det meget omtalte communiqué fra forsvarsministermødet for nylig i Luxembourg.

Nye omdrejninger af rustningsspiralen skal vi arbejde for at forhindre. I stedet må vi udfolde alle anstrengelser for, at Sovjetunionen og USA bliver enige om reduktion af antallet af offensive raketter. Der må lægges øget vægt på, at vi når frem – guderne skal vide, at det er svært – til et lavere styrkeniveau for de kendte typer af atomvåben. Det må være den helt primære målsætning for os. Det mener jeg også vi skal give udtryk for over for vore partnere i NATO, når vi har lejlighed til at drøfte disse ting med dem.

Vi skal håbe, og vi skal arbejde for, at Sovjet og USA gennem Genøvedrøftelserne når til enighed om forslag, der sikrer gensidig tilbageholdenhed og begrænsninger, så risikoen for et våbenkapløb i rummet bliver fjernet. Det er af afgørende betydning, føler vi i regeringen, at vi får en tilnærmet styrkebalance mellem Øst og Vest, det giver den største tryghed for begge parter, og helst på det lavest tænkelige niveau. Her har jeg alle våbenformer, nukleare og andre, i tankerne.